

MISIMA JUKIO

Tiltott színek

A kezdet

Jaszuko kezdte megszokni útjait, és jöveteleikor jókedvűen ült Sunszuké ölébe, aki a kert szélén lévő pálmaszékben pihengetett. Sunszuké heves örömet érzett ilyenkor.

1950 nyara volt. Sunszuké délelőttönként nem fogadott látogatókat. Ha úgy támadt kedve, dolgozott. Ha nem, akkor leveleket írt, vagy kivitette székét a kertbe, és elnyújtózott benne egy könyvvel a kezében, esetleg becsukta az ölében, ha némi semmittevésre vágyott; alkalomadtán megrázta a csengőt jelezve a szobalánynak, hogy hozzon teát, vagy – ha valamilyen okból nem aludt eleget az előző éjszaka – takaróját fölhúzta egészen az álláig, és valameddig még szundikált.

Noha már öt évvel járt túl a hatvanon, nem volt semmi olyan szórakozása, amit érdemes lehetett hobbinak nevezni. Ami azt illeti, nem is hitt az ilyesmiben. Tökéletesen hiányzott belőle az a tulajdonság, ami oly fontos az efféle időtöltésekhez: azon konkrét kapcsolatainak értékelése, amelyek szorosán kötötték más emberekhez. Elfogulatlanul nézve, e személyiségjegy akut hiánya együttesen az otromba, görcsös kísérletekkel, hogy hidat építsen belső világa és aközött, ami rajta kívül helyezkedik el, még kései munkáinak is kölcsönzött egyfajta frissességet és naivitást, ám ennek meg is lett az ára. Elillantak szövegeinek legalapvetőbb, éltető elemei: az emberi szándékok kollíziójából fakadó drámai események; a humoros portrék; az emberi természet ábrázolásának vágya – mindaz, amit egy emberi teremtmény és a világa közötti rivalizálás táplál. Ebből kifolyólag a keményebb kritikusok közül még mindig habozott kettő-három, hogy nagy íróvá nyilvánítsa.

Sunszuké jobb térdébe gyakran gyöttrő idegzsába állt bele. Kezdetét mindig tompa, belső fájdalom jelezte. Idősödő, törékeny térdkalácsai már aligha bírták sokáig tartani egy fiatal nő gyengéd súlyát. Ám ahogy egyre inkább elhatalmasodott rajta a fájdalomérzet, alig észrevehetően a gyönyör kifejezése suhant át arcvonásain.

Végül megszólalt, „Fáj a térdem Jaszuko. Hadd mozdítsam meg a lábaimat, te pedig ülj oda; úgy.”

Jaszuko tágra nyitotta szemeit, és érdeklődően nézett Sunszukéra. Sunszuké fölnevetett: Jaszuko gyűlölte.

Az idős regényíró megértette ezt a gyűlöletet. Föllállt s a vállainál fogva megragadta Jaszukót. Állát kezébe véve hátrabillentette fejét, majd szájon csókolta. Miután ilyen sietősen teljesítette kötelességét, hirtelen belényilalt jobb térdébe a fájdalom: visszaroskadt székébe. Amikor végre föl bírta emelni tekintetét, hogy körülnézzen, Jaszuko eltűnt.

Egy héttel később még mindig nem hallott felőle. Azután egyik sétája közben egyszer csak Jaszuko házában találta magát. Kettő vagy három iskolatársával elutazott az Izu-félsziget déli partjára a melegvízi forrásokhoz pihenni. Miután följegyezte noteszába a fürdő-

hely nevét, hazatért, majd utazáshoz kezdett készülni. Egy halom sürgősen korrektúrázandó anyag várt rá, de még jó ideig ült rajtuk, mivel bejelentette, hirtelen komoly szükségét érzi, hogy elmenjen nyaralni.

Tisztában lévén a hőséggel, egy kora reggeli vonatra szállt. Fehér öltönye hátából azonban hamarosan facsarni lehetett az izzadtságot. Kortyolt egyet a termoszában lévő forró teából, majd vékony, bambuszszáraz kezével zsebébe nyúlt, hogy előhalássza aktuálisan összegyűjtött műveinek reklámanyagát, amit a kiadó egyik alkalmazottja adott át neki.

Ez *Hinoki Sunszuké* műveinek harmadik kollekciója. Az elsőt negyvenöt éves korában állították össze.

Visszaemlékezve az akkori időre, gondolta magában, annak ellenére, hogy ama műveim jelentőségteljes összeállítása készült el, amiket a világ a stabilitás és az egység megtestesítőiként ünnepelt, és amik bizonyos értelemben (sokak jóslata szerint) eljuttattak a csúcsra, abban a pillanatban jócskán beleéltem magam ebbe az ostobaságba. Ostobaság? Lehetetlen. Az ostobaság nem hozható kapcsolatba munkáimmal, a lelkemmel, a gondolkodásommal. *Műveim természetesen nem ostobaságok.* (A dőlt szedés gyakran jelezte nála az ironikus hangvételt.) Sőt, sohasem alacsonyodtam le odáig, hogy a gondolatot használjam örületem csillapítására. Gondolataim tisztaságának fönntartása érdekében elég szellemet tartottam hóbortos tevékenységeimtől távol ahhoz, hogy szabad utat engedhessek gondolataim formálásának. Nem a szex volt az egyetlen hajtóerő. Saját ostobaságomnak semmi köze sem volt a szexhez vagy a szellemhez. Bolondságom az absztrakciók kezelésének szertelen képességén nyugodott, ami elrettentett attól, hogy embergyülölővé váljak. Még most is visszariaszt, hatvanhat évesen.

Szomorú mosollyal arcán tanulmányozta a kezében lévő prospektus borítóján díszelgő fotóját.

Egy csúnya öregember képe. Az egyetlen helyes megnevezés. Azonban könnyen meg lehetett látni benne a szellemi szépség bizonyos homályos és finom nyomait, amiket oly zajosan ünnepelt a világ. A széles homlok; a beesett, keskeny arc; a telt, sóvár ajkak; a macacságra utaló áll: mindenütt a hosszú, kemény munka és a fény felé kitérő szellem nyomai. Ám arcát nem annyira formálta, mint inkább szétzilálta ez utóbbi. Arc, amelyen a maga pőreségében mutatkozott meg a lélek többlete, arc, amelytől visszariad a szemlélő, mikor egyenesen néz belé, mintha túl nyíltan beszélne személyes ügyekről. Arca a maga rútságával egy tetemre emlékeztetett, amiből elpárolgott a lélek, mert már nem volt képes birtokolni többé az erőt ahhoz, hogy megőrizze a magánélet titkait.

Ez volt büntetésük. Sunszuké vonásait az a dicsőítő csoport szépitette meg, amelyik – megittasulva a kor intellektuális hedonizmusától – az emberiség iránti aggodást individualizmussal helyettesítette, az univerzalitást írmagostul pusztította ki a szépség mezejéről, majd e szépséget lopva és erőszakosan kitepte az etika karjaiból.

Akárhogy is áll a dolog, a prospektus hátulján félkövérrel szedték egy csúf öregember jellemrajzát: a számos prominens személyiség ajánlólevelének sorai különös kontrasztban álltak a borító tartalmával. Az intellektus eme csődülete – e csapatnyi tollatlan papagáj kétszen arra, hogy zajos rikácsolásba kezdjen bárhol is, amerre irányítják – Sunszuké műveinek titokzatos szépségéről énekelt.

Az egyik elhíresült kritikus például – jól ismert Hinoki-kutató – a következőképpen összegezte munkáinak mind a hús kötetét:

A művek e hatalmas zuhataga, amely meg sem áll szíveinkig, őszinteséggel íródott, és kételkedéssel végződik. Hinoki leszögezi, ha munkáihoz nem lett volna meg benne a kételkedés ösztöne, elkészültükkor azonnal kidobta volna őket. Megmutatkozott-e valaha is ilyen teljességében a közönség szemei előtt az életmű?

Műveiben Hinoki Sunszuké ábrázolja a váratlant, a bizonytalant, a szerencsétlenséget, a balsorsot, az illetlent, az ízléstelent – a szépség valamennyi negatív kiterjedését. Ha egy bizonyos történelmi korszak körvonalazódik a háttérben, feltétlenül dekadens periódust választ. Ha egy szerelmi történet a szükséges téma, kétségkívül ennek reménytelenségére, unalmára helyeződik a hangsúly. Kezei között az egészséges, virágzó forma az emberi elmében megmutatkozó szenvedélyes magány, ami egy trópusi városban tomboló ragály intenzitásával tör a felszínre. Az emberiség megannyi ádáz gyűlölködése, féltékenysége, háborúsága, szenvedélye mintha nem rá tartozna. Sőt, sokkal inkább lel témára, léleteli, lényegi értékre a szenvedély hullájának egyetlen cseppnyi melegében, mint az emberi érzelmek intenzív időszakában. A dermedtség közepén jön a leleményesen borzongató érzélem. Az erkölcstelenség közepén fölüti fejét valami majdnem kegyetlen moralitás. A mozdulatlanságban valami heroikus nyugtalanság érzetére lelünk. Miféle mesterien kimunkált stílus ez, hogy képes behatolni a paradoxon földjére? A távoli Hejan-kor rokokó stílusa. Emberi stílus, a szó valódi értelmében. Stílus talpig díszben, hogy öltöztessen. A lecsupaszított stílussal szemben, a kör túloldalán. Csupa nagyszerű ránc és redő, akárcsak a Parthenon oromzatán lévő Párkák szobrain, vagy Paeonius Nikéjének ruháján. Lebegő redők, szárnyaló redők, nem egyszerűen csak követik a test mozdulatait vagy alárendelik magukat vonalainak. Ezek a ráncok maguktól szállnak, s meg sem állnak a mennyig...

Zavart mosoly rezzent végig Sunszuké száján olvasás közben. Végül azt mormogta, „Egyáltalán nem értem. Teljesen eltévedt. Mesterkéltné, szóvirágos dicshimnusz; nem több. Hús év után lelepleződik, milyen vacak.”

Megfordult, hogy kinézzen a másodosztályú kocsni széles ablakán. A tenger tárult elé, egy halászhajó kibontott vitorlával a nyílt víz felé tartott. A fehér vászon ölet alig töltötte ki a szél, lankadtan simult az árbochoz, hozzá-hozzá csapódott. A következő pillanatban egy fényszilánk villant föl az árbo aljánál, majd a vonat beért egy vörösfenyőligetbe, a nyári reggeli nap fényrel árasztotta el az ágakat; végül egy alagút következett.

Hmm, gondolta Sunszuké, nem lennék meglepve, ha azt a csillanást egy tükör okozta volna. Bizonyára tartózkodik a fedélzeten egy halásznő, aki éppen magát szépítgeti. Napégette, férfiaknál is erősebb kezében a tükörrel küldözgeti ferde fényjeleit az elhaladó vonat utasainak, hogy áruba bocsássa titkait. Sunszuké költői képzeletében a halásznő arca Jaszukóéra változott. A korosodó író megrázta keskeny, izzadt ábrázatát.

Az emberiség megannyi ádáz gyűlölködése, féltékenysége, háborúsága, szenvedélye mintha nem rá tartozna.

Hazugságok! Hazugságok! Hazugságok!

A folyamat, amely során egy író arra kényszerül, hogy színlelje igaz érzéseit, tökéletes ellentettje annak, amelyikben a társadalom tagjai kényszerülnek meghamisítani sajátjaikat. A művész álruhába öltözik, hogy föltárjon; a társadalom tagja jelmezt ölt magára, hogy titokban tartson.

Sunszuké szükséztávúságának másik eredménye a intellektualitás hiánya okán ellene indított támadás lett, amit azok az emberek vezettek, akik a művészet és a társadalomtudományok közös tető alá hozásán fáradoztak. Világos, hogy nem bocsátkozhat ostoba, filozofikus kinyilatkoztatásokba művei végén, akár valami bohóckodó lány, aki fölrántja szoknyáját, hogy megmutassa combjait. Éppen ez az: volt valami Sunszuké gondolkodásában, magatartásában művészet és élet kapcsán, ami állandóan sterilitásra ösztönözte.

Amit mi gondolatnak nevezünk, nem a tény előtt, hanem utána jön a világra. A véletlenből és az impulzusból születő tett védőügyvédjeként lép színre, s ebben a minőségében jelentéssel és elmélettel ruházza föl az adott tettet; a véletlen helyébe a szükségszerűség, az impulzuséba az akarat kerül. A gondolkodás nem gyógyíthatja be a lámpaoszlopnak sétáló vak ember sebeit, viszont megmutathatja, hogy nem a vakság, hanem a lámpaoszlop a vétkes. Egyik tett a másik után, elmélet a tény után addig kapcsolódnak egymásba, amíg a teória rendszerré nem áll össze. A tettek elkövetője nem egyéb, mint bármelyik cselekedeten belüli valószínűség. Ez dobott el egy darab papírt az utcán. Átvillant rajta, s elhajította. Ezáltal az, aki a gondolkodás hatalmának birtokosa, és folyton e hatalom minden határon túlra terjesztését kutatja, önmaga válik a gondolat foglyává.

Sunszuké éles vonalat húzott gondolat és szellemtelenség közé. Ennek eredményeképpen minden szépitgetés nélkül tett szemrehányást saját ostobaságaiért. Ám a munkáiból könyörtelenül kizárt ostobaság szelleme éjszakánként belopakodott álmaiba. Három katasztrófális házassága bizonyosan visszaköszönt néhányszor műveiben. Az ifjú Sunszuké élete megannyi bukás, elszámítások és kudarcok láncolata.

Semmit sem tudott a gyűlöletről? Hazugság. Semmit a féltékenységről? Hazugság.

A munkáit belengő higgadt rezignációval ellentétben Sunszuké élete gyűlölködéssel, féltékenységgel telt. Harmadik házasságának zátonyra futása és tízegynéhány szerelmi ügyének esetlen megoldása után – a tény, hogy az öreg művész (kitéve a női nem megmáshíthatatlan utálatának) egyetlen egyszer sem ábrázolta műveiben undorának virágba szökkenését, a mérhetetlen önmérsékletnek, a mérhetetlen arroganciának tudható be.

A számos könyve oldalain föltűnő nők – mind női, mind férfi olvasói számára – zavaróan makulátlanok. A komparatisztika egyik alapos tudója Edgar Allan Poe földöntúli hösnőihez, Ligeiához, Morellához, Berenice-hez és Marquesa Aphroditéhez hasonlította szereplőit – inkább márványból, mint húsból valók. Könnyedén fárasztó szenvedélyeik akár a délutáni nap tűnékeny fénye, ahogy itt is ott is megtörik a ráncokon. Sunszuké tartott attól, hogy túl mély érzésekkel ruházza föl hösnőit. Egyik jó humorú kritikusa azt írta, hogy Sunszuké időtlen feminista pozíciója teljességgel elbűvölő.

Első felesége ügyes tolvaj volt. Házasságuk két éve alatt egy téli kabátot, három pár cipőt, két tavaszi öltönyre való ruhaanyagot és egy Zeiss fényképezőgépet lopott el – csupán szeszélyből. Amikor elment, inggalléját és széles selyemövét mindenütt ékszer

díszítették. Sunszuké, ami azt illeti, gazdag embernek számított.

Második felesége örült volt. Miután az a kényszerképzeete támadt, hogy férje álmában akarja megölni, a kialvatlanságtól annyira legyengült, hogy hisztériába esett. Egyik nap Sunszukét hazatértekor különös szag fogadta. Felesége az ajtóban elálta az utat megakadályozandó férje belépését.

„Eressz be,” mondta. „Mi ez a furcsa szag?”

„Nem jöhetsz be,” válaszolta. „Valami nagyon érdekeset csinállok.”

„Mit?”

„Mindig elmész valahova, magamra hagyva engem, én pedig megkaparintottam a szeretőd kimonóját, most pedig elégetem. Jó érzés.”

Feleségét félrelökve tört utat magának, odabent a perzsaszőnyegen faszén darabkák parázslottak. Felesége odasétált a kályhához, és – ruhája hosszú ujját tökéletes nyugalommal, kecsesen visszatartva – egy halomnyi izzó faszenet lapátolt ki, majd szétszórta a szőnyegre. Sunszuké rémulten próbálta visszatartani. Az asszony fogságba esett, kiterjesztett szárnyaival tiszta erőből verdeső madár módjára ellenkezett. Egész teste – inai és húsa – megmerevedett.

Harmadik felesége vele maradt egészen haláláig. Ez a rettentő nemi étvággal megáldott nő a házastársi agónia minden ízét megkóstoltatta férjével. Tisztán emlékezett haláltusája első reggelére.

Sunszuké munkájának mindig meg kellett várnia az aktusok végét, de utána rendkívül fölgyorsult a ritmusa. Este kilenc körül lefeküdtek. Némi idő elteltével magára hagyta feleségét, és fölment második emeleti dolgozósobájába, ahol hajnali három-négy óráig dolgozott, majd ugyanott nyugovóra tért kicsiny fekhelyén. Ezt a napirendet szigorúan betartotta. Előző éjjeltől másnap reggel körülbelül tíz óráig soha nem látta feleségét.

Egy másik nyári éjjelen különös késztetést érzett arra, hogy fölriassza feleségét szendergéséből. Munkája folytatásának erős vágya azonban elfojtotta benne e késztetést s az ebből táplálkozó rosszindulatot. Azon a hajnalon, mintegy büntetésképpen, öt óráig megállás nélkül dolgozott.

Teljesen elillant alváskedve. Felesége még biztosan alszik... Hangtalanul osont le a lépcsőn. A hálószoba ajtaja nyitva. Felesége sehol.

Abban a pillanatban Sunszukét hatalmába kerítette az érzés, hogy általában ez történik. Ezért tartottam magam ehhez a rendszerhez, gondolta magában. „Tudtam; ettől féltem.”

Gyorsan erőt vett magán. Biztosan fölvette fekete bársony pongyoláját hálóingére, ahogy szokta, és kiment a fürdőszobába. Várt. Nem jött vissza.

Sunszuké feszülten sétált át a hallon a mosdó felé. A konyhaablak alatti asztalon pihent csendben asszonya fekete köpenyes alakja karjaira támaszkodva. Még nem is pirkadt. Nem tudta megállapítani a homályban, hogy ül vagy térdel. Sunszuké elbújt a hallba vezető vastag damaszt függöny mögé.

Amint úgy tett, megnyikordult a konyhaajtótól húsz-harminc lépésre lévő fakapu. Mély, dallamos füttyszó hallatszott. Ilyenkor hozzák a tejet.

A közeli udvarokon egymás után ugattak föl a kutyák. A tejesember tornacipőt viselt. Örömmel telten sétált végig az éjszakai záportól nedves köjárdán, teste szinte izzott a mun-

kától, rajta kék póló, kinyújtott karjaival pedig a bokrok leveleit borzolta maga mögött hagyva a hűvös, nedves köveket. Tiszta füttyjele fiatal ajkainak hajnali frissességéről tanúskodott.

Felesége fölállt és kinyitotta a konyhaajtót. Fekete emberi alak tűnt föl a pirkadat szürke színeiben. Mosolyával fölillantak fehér fogai, kék pólója halványan körvonalazódott. A kora reggeli szél betört a házba, s megrázta a függöny rojtjait.

„Köszönöm,” mondta Sunszuké felesége.

Elvett két üveg tejet. Az üvegek és gyűrűje ezüstös koccanása lágyan visszhangzott.

„Kapk értük cserébe valamit, ugye hölgyem?” – kérdezte szemtelenül tréfálkozva az ifjú.

„Ma nem,” válaszolta.

„Holnap délben?”

„Nem, az sem jó.”

„De csak tíznaponta egyszer! Találtál valaki mást?”

„Ne olyan hangosan!”

„Holnapután?”

„Holnapután...?”

Sunszuké felesége úgy mondta ki azt a „Holnapután”-t, mintha egy darab törékeny porcelánt tenne vissza félénken a polcra. „Akkor este a férjem egy találkozóra megy. Akkor nincs akadály.”

„Ötkor?”

„Ötkor.”

Felesége újra kinyitotta az ajtót. Az ifjú semmi jelét sem adta, hogy menni készül. Kétszer-háromszor halkan megütögette az ajtófélfát.

„És most?”

„Mit beszélsz? Uram és parancsolóm odafönt van. Gyűlölöm az érzéketlen embereket.”

„Rendben. Csak csókot.”

„Itt nem. Ha valaki meglát, befejeztük.”

„Csak egy csókot.”

„Elviselhetetlen vagy. Csak egy csókot.”

A fiatal férfi bezárta maga mögött az ajtót, és megállt a konyha bejáratában. A nő lejött hozzá nyúlászó hálószobapapucsában.

Úgy álltak ott, mint rózsák a karó mellett. Időről-időre hullámszerű remegés futott végig a nő fekete bársonyköpenyén a hátától a csípőjéig. A férfi fürkésző kezeivel meglazította a köpeny övét. Sunszuké felesége ellenkezve rázta meg fejét. Némán viaskodtak. Addig a pillanatig felesége háttal állt Sunszukének. Most a férfi hátát látta. Felesége nyitott hálókötösével állt felé. Semmi sem volt alatta. A fiatal férfi letérdelt a szűk ajtónyílásban.

Sunszuké még soha nem látott fehérebbet a pirkadat szürke fényében álló felesége testénél. Nem is állt az a megtestesült fehér valami; lebegett. Vak ember módjára kutakodott kezével, hogy megtapintsa a térdelő férfi haját.

Mire nézhet most asszonya először ragyogó, majd felhős, azután szélesre tárt, végül résnyre zárt szemekkel? A polcokon lévő zománcozott lábasokra? A konyhaszekrény ajtajaira? Az ablakon át a hajnal fáira? Az ajtófélfáról visszaverődő, kelő nap villanásaira? A konyha

intim csendjében, akárcsak a munkás nap előtt álló, alvó barakkokban, bizonyára semmi sem fogant meg az asszony szemeiben. Mégis föltűnt valami világos a tekintetében, és az itt állt a függöny mögött. S mintha tudatában lettek volna azok a szemek annak, hogy sohasem találkoztak Sunszuké tekintetével.

Tekintet, amit folyton arra utasítottak a gyermekkortól fogva, hogy soha ne nézzen férje szemébe – Sunszuké megborzongott a gondolatától. Ugyanakkor pedig elpárolgott belőle a vágy, hogy hirtelen betoppanjon oda. Képtelen volt megszólalni, sőt, a bosszú egyetlen módja sem tudatosult benne.

Kis idő elteltével az ifjú kitérte az ajtót, és elment. Sunszuké csöndben visszavonult a második emeletre.

Az író, e mérhetetlenül úri ember számára csak egyetlen út maradt megszabadulni az életében termelődött megbántódottságától. Francia naplója, amibe néhanapján több oldalt is írt. (Sohasem járt külföldön, de mesterien tudott franciául. Huysmans három műve – a *La Cathédrale*, a *Là bas* és az *En route!* – és Rodenbach *Bruges-la-morte*-ja köszönheti neki lenyűgöző japán nyelvezetét; csak azért ültette át őket, hogy mozgásban tartsa kezét.) Ha halála után nyilvánosságra hoznák e szöveget, valószínűleg komoly vita kerekedne arról, vajon a napló nem volt-e értékesebb maguknál a műveinél. Mindaz a lényegi alkotóelem, ami munkáiban hiányként jelentkezett, ott virágzott naplója oldalain, de hogy szó szerint áttemelje ezen gondolatait kiadott műveibe: mindez teljesen ellenkezett Sunszuké elvárásaival, aki irtózott a meztelen igazságtól. Határozottan kitért azon nézet mellett, hogy egy tehetőség – bármi is legyen ez – spontán felszínre törése átverés. Nemcsak a szubjektivizmus iránti (a műveiben tapasztalható objektivitás hiányának mélyén húzódott meg saját kreatív attitűdje), túlzottan macacs ragaszkodása miatt. Gyűlölte a póre igazságot a maga kicsapongásaival, és az igazság csupas� testét alkotó nyers hús szobraivá avatta műveit. Amint visszatért dolgozószobájába, belevetette magát naplójába, a hajnali légyott fájdalmas leírásába fogott. A lehető legvadabb kézzel rötta a sorokat, mintha azt sugallná ezzel, hogy ő maga nem tudná elolvasni, ha másodsor is kinyitná. Ahogy az évtizedek alatt emelkedett a naplók száma a polcon, úgy szaporodtak a nőkre mondott átkok a munka oldalain. Utolsó elemzése szerint átkai hatástalanságát az okozhatta, hogy kimondójuk nem nő, hanem férfi.

Emlékiratából könnyebb töredékeket – mint az alábbi is – idézni, mert inkább jellemző rá a följegyzősi, az aforizmikusság, mint a naplókra jellemző bemutatások. Íme egyik ifjúkori feljegyzése:

A nők semmi mást nem tudnak a világra hozni, csak gyerekeket. A férfiak bármit képesek alkotni a gyermekeken túl. Teremtés, reprodukció, szaporítás: megannyi hím képesség. A nő terhessége csupán a gyermeknevelés része. Régi igazság ez. [Sunszuké gyermektelen maradt. Félig-meddig elvből.]

A női féltékenység mindössze a kreativitással szembeni érzés. A nő, aki kihord és fölnevel egy fiút, megízleli a kreativitás elleni bosszú mézszerű gyönyörét. Amikor a teremtés útjában áll, úgy érzi, van miért élnie. A luxus és költsékezés iránti vágy destruktív vágy. Bárhová nézel, győzedelmeskednek a feminin ösztönök. A kapitalizmus eredendően hím teória, reprodukív elmélet. Végül fölhalta a női gondolkodás. Átfordult az extravagancia

elméletévé. Köszönhetően Helénának, végre megszületett a háború. A kommunizmust is a nők fogják lerombolni a távoli jövőben.

A nők mindenütt megmaradnak, és uralkodnak, akár az ég. A női természet a közönségesség netovábbja. Minden értéket leránt az érzelem mocsarába. Tökéletesen képtelen fölfogni bármiféle tant: „-isztikus,” ezt megérti; „-izmus,” nem tud a mélyére látni. Eredetiség hiányában az atmoszférát sem tudja megragadni. Csak a szagot képes beazonosítani. Úgy szaglászna, akár a disznók. A parfüm férfi találmány, amit azért eszeltek ki, hogy fejlesszék a nő szaglását. Ennek köszönhetően a férfi megmenekül attól, hogy a nők kiszagolják.

A nő szexuális sármja, kacérkodási ösztöne, minden nemi vonzereje azt bizonyítja, hogy a nő haszontalan teremtmény. Valaminek, ami hasznos, nem lenne szüksége kacérkodásra. Micsoda pazarlás, a férfi ragaszkodik hozzá, hogy vonzzák a nők! Micsoda szégyen a férfi szellemi erejére nézve! A nőnek nincs lelke; csak érezni képes. Amit magasztos érzésnek hívnak, a legnevetségesebb paradoxon, önmegtermékenyítő szalagféreg. Az anyaság fenségének, amely egyszerre emeli föl és sokkolja az embereket, igazából semmi köze a szellemhez. Nem több pszichológiai jelenségnél, ami lényegében nem különbözik az állatok közt tapasztalható, önfeláldozó anyai szeretetnél. Összegezve: a szellemre úgy kell tekintenünk, mint sajátos tulajdonságra, ami az állatoktól megkülönbözteti a férfit. Ez az egyetlen lényeges különbség.

Lényegi különbség (inkább jobb lenne a fikció teremtésének sajátosan emberi képességeként megnevezni)...talán fölfedezhető a huszonöt éves Sunszuké naplóba ragasztott arcképeinek vonásain. Ronda arc nézett a képről, mégha volt is benne némi önmaga gerjesztett csúnyság, olyan férfié, aki nap mint nap arra törekedett, hogy ocsmánynak képzelje magát.

A napló azon évében – nagy odafigyeléssel, franciául írva – elszórtan különféle visszataszító firkálmányok is találhatók. Néhány durva vázlat a vagináról, amiket áthúzott egy X-szel. Elátkozta a vaginát.

Sunszuké nem azért vett el egy tolvajt és egy örültet, mert nem akadt egyéb megkapható menyasszony. Éppen elég „szellemi nő” találta érdekesnek az ígéretes ifjút. Ám a „szellemi nő” a szemében inkább tűnt szörnynek, mint igazi nőnek. A Sunszukéhez hűtlen nők csak azok lehettek, akik meg sem akarták kísérelni megérteni magányos, kemény magját, egyetlen gyönyörűség vonását, a lelkét. Valójában ezek voltak az eredeti, az igazi, az elsőrendű nők. Sunszuké csak e szépséges Messalinákat tudta szeretni – megbizonyosodva szépségükről –, akikhez nem kellett semmiféle szellem varázsukat kikerekítendő.

Bevillant utolsó, három éve halott felesége édes arca. Ötven évesen öngyilkosságot követett el kevesebb, mint fele annyi idő szeretőjével. Sunszuké tudta, miért tette. Megrémült egy csúnya öregkor kilátásaitól, amit az ő társaságában kellett volna eltöltenie. Tetemeiket az Inubo magaslatnál vetette ki a tenger, föl a sziklákra. Nem volt könnyű feladat elszállítani őket. Halászkok erősítettek köteleket rájuk, majd szikláról sziklára húzták őket a növekvő hullámtörés fehér tajtékjában. Testük szétválasztása szintén bonyolult feladatnak bizonyult. Nedves papírsebkendőhöz hasonlóan tapadtak össze, bőrük láthatóan összeállt. Sunszuké feleségének maradványait (amit erővel téptek le a másik testről) Tokióba szállították hamvasztásra – férje kívánságának megfelelően.

Csodálatos temetés volt; a ceremónia végén eljött az ideje, hogy megkezdjék a hamvasztást. Az idős férj elbúcsúzott a halottól, akit átvittek egy másik terembe. Utasítása szerint senki sem mehetett be rajta kívül. Szegfűkbe és liliomokba temetett, rémisztően föl puffadt arca fölött a félig áttetsző fejbőrében úgy tűnt, hajszálainak gyökerei kékesen ragyognak. Sunszuké szinte öntudatlanul bámulta minden arcok e legcsúnyábbikát. A következő pillanatban megérezte rajta a kárörömet. Nem okozhat többé fájdalmat férjének; többé már nem kell kiszépitenie arcát. Vajon nem ezért volt csúnya?

Elővette a női fiatalságot ábrázoló, értékes No maszkját, és az arcra helyezte. Egyre keményebben és keményebben préselte rá, a megfulladt nő arca pedig halomnyi érett gyümölcs módjára nyomódott össze a maszk alatt. (Senki sem tudott róla, mit is csinált Sunszuké; egy órán belül minden nyomot elemésztek a lángok.)

Sunszuké tele fájdalommal és megbotránkozással élte át a gyász időszakát. Amikor fölidézte magában azt a hajnalt, kínjai kezdetének emblémáját, olyan frissnek érezte magában az emlékre adott érzelmi választ, hogy szinte kételkedett a tényben, miszerint felesége halott. Riválisait két kezén nem tudta megszámolni, ráadásul a fiatalos arroganciájuk, gyűlöletesen jó kiállásuk...

Egyiküket megsértette, mire felesége megfenyegette, hogy elhagyja. Erre elnézést kért, a fiúnak pedig vásárolt egy öltönyt. Később az ifjút egy összecsapás során megölték Észak-Kínában. Sunszuké a gyönyörtől megittasulva hosszú részlettel toldotta meg naplóját, azután – akár valami megszállott – kiment az utcára sétálni.

A város tömve volt frontra induló katonákkal és az őket búcsúztató emberekkel. Csatlakozott az egyik katonát körülálló társasághoz, s nézte, amint az elbúcsúzik egy édes lánytól, menyasszonyától. Sunszuké valahogy azon kapta magát, hogy mosolyogva papírzászlót lenget. Éppen akkor haladt arra egy fotós, aki lefényképezte, az újságok pedig kiemelt helyeiken közölték le a zászlócskát lóbáló Sunszuké fotóját. Ki tudhatta? Íme a magamutogató író, aki zászlót lengetve küldi a katonát meghalni a csataterre – az igazi harcmezőre, ahol nemrég esett el az a gyűlölt ifjú harcos, akinek a halálát valójában ünnepelte!

Ezek a gondolatok pörögtek végig Hinoki Sunszukében az utazását lezáró másfél órás buszút alatt, amelyik levitte a tengerpartra Jaszukóhoz.

Azután befejeződött a háború, villant belé. Két évvel később véget vetett életének. Az újságokban tapintatból szívrohammá finomították az esetet. Csak néhány barátom tudta, mi is történt valójában.

A gyász leteltével egy levitézlett gróf feleségével szerettünk egymásba. Úgy tűnt, ez életem tizegynéhány szerelmi ügyének csúcsa. Egy kritikus pillanatban föltűnt a férj 300,000 jent követelve. Az egyszervolt nemes mellékfoglalkozást üzött, közösen feleségével: a zsarolást.

Az emlék megneveltette. Vicces volt e zsarolási történet, noha kissé kényelmetlenül vicces.

Elgondolkodtató, vajon miért tudom még mindig ilyen megátalkodottan gyűlölni a nőket, mint ifjúkoromban.

Jaszukóra gondolt, erre a tizenkilenc éves lányra, aki számos alkalommal látogatta meg, amióta májusban összeismerkedtek Hakonéban. Az idős író mellkasa megemelkedett.

Május közepén, amikor Sunszuké Nakagorában dolgozott, egy – az ugyanabban a hotelben tartózkodó – lány a szobalányon keresztül aláírását kérte. Végül is a kert közelében futottak össze. A lány éppen a közös találkozásjukra tartott, karjában Sunszuké egyik műve. Bámulatos este volt; kiment sétálni, és visszafelé találkoztak a kölépcsön.

„Ön az?” – kérdezte Sunszuké.

„Igen. A nevem Szegava,” mondta a lány. „Örvendek.”

Rózsaszín ruhát viselt, olyasfélét, amelyet a gyerekek hordanak. Kecses, hosszú karjai és lábai talán túlságosan is megnyúltak. Combjainak bőre feszes, akár valami édesvízi halé: alapjában fehér, de mélyén némi sárga mézgára emlékeztető árnyalattal ragyogott rövid szoknyája szegélye alatt. Sunszuké tizenhét-tizennyolc évesnek saccolta. A szemei körüli kifejezésből ítélve azonban akár húsz vagy huszonegy évesnek is tarthaták. Getája szabadon hagyta takaros, pici, szerény, erős, madárszerű sarkait.

„Merre van a szobája?”

„Arra visszább.”

„Ezért nem láttam eddig. Egyedül van?”

„Igen – ma igen.”

Nehezen leküzdött tüdőgyulladásá után lábadozott. Tetszett Sunszukénak, hogy csak „a történetért” tudott regényeket olvasni. Útitársa, egy idősebb nő, egy-két napra visszautazott Tokióba üzleti ügyben. Visszamehetett volna a szobájába Jaszukóval beírni a könyvébe, s egyúttal vissza is adhatta volna, de úgy akarta rendezni a dolgokat, hogy másnap újra találkozzanak a könyv okán, így hát leültek a kert egyik otromba padjára. Felszínes beszélgetésbe fogtak – tényleg nem akadt olyan téma, amelyik bensőségeséget kölcsönözhetne egy gátlásos öregember és egy csinos fiatal lány együttlétének. „Mikor érkezett?” „Milyen a családja?” „Jobban érzi már magát?” Efféle kérdésekkel állt elő Sunszuké, ő pedig csendes mosollyal válaszolt rájuk.

Az alkony meglepetésszerű gyorsasággal burkolta be a kertet. Előttük a Mjodzso-csúcs lágy formái és tőle jobbra a Tatejama egyre sötétedtek, s hangtalanul surrantak be az őket szemlélők gondolataiba. A két hegy között terült el az Odavara-tenger. A világitótorony fénye kora esti csillag módjára pislákoltt arra felé, ahol az alkonyi égbolt és a tenger keskeny sávja a homályba veszve egymásba olvadtak. Megérkezett a szobalány, hogy bejelentse a vacsorát, erre szétváltak.

A következő napon Jaszuko és idősebb útitársa beléptek Sunszuké szobájába, kezükben némi tokiói édesség. Sunszuké kihozta a már korábban dedikált két példányt. Végig az idős hölgy beszélt megengedve Jaszukónak és Sunszukénak a szótlanság luxusát. Távozásuk után Sunszuké fejébe vette, hogy hosszú sétát fog tenni: zihálva, ingerülten haladt fölfelé a hegyen.

„Nem számít, milyen messze van; meg tudom csinálni. Még nem vagyok fáradt. Látod, hogy tudok menni,” mondogatta magának.

Egy füves részre lyukadt ki, amit egy fa árnyékol. Itt elnyújtózott, mintha nem lenne magánál. Hirtelen hatalmas fácán repült föl valamelyik bokorból. Sunszuké fölriadt. Érezte,

hogy szíve ugrál a túlhajszolás okozta nyugtalan örömtől.

Régóta nem éreztem ilyesmit. Hány éve már? – kérdezte magától.

Szándékosan felejtette el, hogy ezt az érzést jórészt önmaga idézte elő, hogy érzése előállításához tervszerűen választotta a szokatlanul kemény kirándulást. Ez a feledékenység, szándékoltság bizonyára előrehaladott korának volt tulajdonítható.

A Jaszuko pihenőhelyéhez legközelebbi vasútállomástól a városkába vezető buszút számos ponton haladt el közvetlenül a tenger mellett. A sziklák tetejéről madártávlat nyílt a villódzó nyári tengerre.

Valami áttetsző, ezért alig látható, fehéren izzó fényesség világította meg a tenger felszínét.

Még mindig csak kora délelőtt volt. A busz kevéske utasa mind helyi lakosnak tűnt, akik előpakolták bambuszköpenybe burkolt edényeiket, és rizsgolyóikat kezdték eszegetni. Sunszuké alig ismerte az üres gyomor érzését. Gondolkodás közben evett, de megfeledkezett róla, azután pedig csodálkozott, hogy mitől van teli a gyomra. Zsigerei – akárcsak agya – soha sem élték át a mindennapi élet viszontagságait.

A K- Park és a végállomás, a K-i városháza között két megálló volt. Senki sem szállt le. A busz útja az óriási park közepén haladt át, amely körülbelül ezer hektáron terült el a hegyek és a tenger között. Egyik oldalán a hegyek, a másikon a tenger. A sűrű, susogó bozóton keresztül Sunszuké megpillantotta az elhagyatott, csendes játszóteret, a tengert, aminek hatalmas, zománcosan fénylő felülete itt is ott is megtört a távolban, és a park napégette hintáit, amelyek mozdulatlanul vetették árnyékukat a fénylő homokra. Nem tudta meglegelni az okát, hogy miért nyugtalanította a nyárközepi délelőttben kitarulkozó óriási park.

A busz megállt a zürzavaros szerkezetű kisváros egyik utcáskán. A városháza környékén életnek semmi jele. A nyitott ablakokon keresztül az üres, fehér asztallapok szikrázóan ragyogtak. A hotel fogadóbizottságának tagjai fejet hajtottak.

Sunszuké átadta csomagjait, majd lassan megindult fölfelé a kölépcsőn a síremlék mellett. A tenger felől fújó szélnek köszönhetően alig lehetett észrevenni a hőséget. Fejük fölött a kabócák bágyadtan énekeltek – gyapjába csomagolt meleg hangok. A lépcső közepén Sunszuké levette kalapját, hogy megpihenjen kissé. Alatta az apró kikötőben kicsiny, zöld gözös várakozott; nagy robajjal engedte ki magából a gőzt, mintha sürgős lenne. Azután abbahagyta. Amint így történt, a nyugodt kikötő egyszerű hajlatát hirtelen valami bánatos hang töltötte meg, mintha megszámlálhatatlanul sok szárny verdesne, mintha egy fáradhatatlan légy zümmögne; akárhányszor is próbálják elhajtani, sosem sikerül.

„Milyen lenyűgöző látvány!”

Úgy mondta ezt Sunszuké, mintha ki akké, mintha ki akarná vernigondolatot. Természetesen egyáltalán nem volt lenyűgöző a látvány.

„A hotelből jobb a kilátás, uram.”

„Valóban?”

Az idős szerző méltósága abból fakadt, hogy túl lusta volt venni a fáradságot, hogy belemerüljön a társasági ugratásokba és gúnyolódásokba. Fárasztotta higgadtságának föladata – akár egy pillanatra is.

A hotel legjobb szobáját kapta, ahol fölvette a szobalánynak azokat a kérdéseit, amikkel

már útközben elő akart hozakodni, de úgy érezte, nem könnyű kellő nemtörődömséggel formálnia szavait. (S hogy még rosszabbul álljanak a dolgok, attól tartott, elszállt belőle mindenféle elengedettség.)

„Bejelentkezett ide egy Szegava nevű fiatal nő?”

„Igen. Itt van.”

Szíve verdesni kezdett, ezért következő kérdését lassan fogalmazta meg.

„Van vele valaki?”

„Igen, négy vagy öt napja érkeztek. A Krizantém Szobában.”

„Talán idebent van? Édesapja egyik barátja vagyok.”

„Épp most ment ki a K- Parkba.”

„Egyedül?”

„Nem, nem egyedül.”

A szobalány nem fűzte hozzá, hogy „voltak vele”. A körülmények kétségbeeséssel töltöték el Sunszukét. Nem tudta, hogyan kérdezze meg a megfelelő érzékletlenséggel, hányan vannak vele, és vajon nők vagy férfiak.

Ha férfiak, mi van, ha csak egy? Nem furcsa, hogy ez a végtelenül egyszerű kérdés föl sem merült benne idáig? Az örület konzerválja önnön, megingathatatlan egyensúlyát, vagy nem? Amíg nem találja a kivezető utat, csak terjeszkedik elnyomva bárminemű intelligens számbavételt.

Úgy érezte, látogatása inkább parancs, mint meghívás eredménye, ahogy ránehezedett a hotel fenséges fogadtatásának hercehurcája. Fürdője és étkezése alatt sem volt nyugalma, amíg véget nem ért a ceremónia. Amikor végre magára maradt, erőt vett rajta az izgatottság, és nyugtalanul járkált föl-alá. Idegességében olyasmire vetemedett, amit úriember nem tenne. Hangtalanul benyitott a Krizantém Szobába.

A lakosztályban tökéletes rend uralkodott. Kinyitotta a nyugati stílusú ruhásszekrényt a kisebbik szobában: fehér férfinadrágokat és puplin ingeket látott. Jaszuko tiroli díszítésű, egyrészes, fehér vászon kosztümje mellett lógtak. Az öltözködő asztal felé fordította tekintetét: a púder, a krém, az ajakrúzs mellett hajkenőcs és egy tubus hajolaj.

Visszatérve szobájába csengetett. A szobalánnyal rendeltetett egy autót. Miközben öltönyt vette, megérkezett a kocsi. A K- Parkba hajtatott.

Szólt a sofőrnek, hogy várjon rá, majd belépett a kapun a parkba, ami – mint általában – most is elhagyatott volt. A bejáratot új, természetes kőből készített boltív díszítette. Innen nem látszott a tenger. A szélben a fák súlyos lombkoronái – tele feketészöld levelekkel – úgy morajlottak, akár a hullámok.

Sunszuké úgy döntött, lemegy a fürdőhelyre. Azt mondták neki, hogy minden nap ott úsznak. Maga mögött hagyva a játszóteret elhaladt az aprócska állatkert sarkánál, ahol egy borz bóbiskolt összekuporodva, cellájának rácsai éles árnyékot vetettek hátára. A nyitottabb részben, ahol két kaede fa magasodott egymás közelében, nagy fekete nyúl aludt csön-desen a hűvösben. Sunszuké lesétált a kőlépcsőn, amit vastagon befedett a fű, a szinte áthatolhatatlanul sűrű bozótos másik oldalán pedig meglátta a tenger hatalmas felszínét. Egész a látóhatárig csak aombok mozgása. A szél lassan hozzá is elért. Úgyesen perdült lombról lombra, mintha valami láthatatlan, kicsi állat közelítene. Ám a néha föltámadó,

erősebb szellőkések egy észrevehetetlen, óriási állat incselkedésére emlékeztettek. E látványt a nap szünni nem akaró fénye uralta; a kabócák állandó zümmögése.

Melyik ösvény vezet le a strandra? Egy fenyőligetre lett figyelmes odalent. Úgy tűnt, a fű borította lépcső oda vezet le kanyarogva. Fürdött a fákon áttörő napfényben, s elkápráztatta a fűszálakról visszaverődő harsány csillogás, amikor föltűnt számára, hogy teste úszik az izzadságban. A lépcső elkanyarodott. Átküzdötte magát a szikla lábánál lévő strand vékony sávjának szélére.

Senkit sem talált ott. A koros író kimerülten ült le egy nagyobb köre.

A harag vitte el ilyen messzire. Úgy élni, ahogy ő tette, körülzárva saját, látványos előmenetelével, hogy szentként tisztelték, legkülönfélébb üzleti ügyei, barátságai és az egészhez kapcsolódó, mérgüket örökösen csepegtető szempontok fogságában, alapjában véve nem is kívánt elmenekülni az élet elől. Menekülésének legszélsőségesebb esete az lett volna, ha közelebb megy hozzá. Bámulatba ejtően széles ismeretségi körén belül Hinoki Sunszuké egy nagy színész módjára játszotta szerepét, aki tehetsége segítségével nézők ezreivel érzékeltette, hogy mindegyikükhöz egyenként kerül közel. Agyafűrt képesség, ami láthatóan figyelmen kívül hagyta a perspektíva összes törvényét. Sem dicsőítésük, sem kritikájuk nem hatotta meg. Ezért volt süket mindenhez. Újabban már remegett, ha fölismerte, megbántották, vadul vágyott rá, hogy megbántsák; kizárólag ebben az érzésben kereste Sunszuké – a maga utánozhatatlan módján – a menekülést. Röviden: az egyértelmű, kétségtelen sérelem fokozódó befogadásának tökéletességét kutatta magán.

Most viszont a szokatlanul közeli, szélesen hullámozó tenger mintha megnyugtatta volna. Ahogy újra meg újra a sziklák közé verődött fürgén, erőteljesen, a tenger magába szívta, beáramlott lényébe, azon nyomban átfestette kékségével. Azután megint elhúzódtott tőle.

A következő pillanatban egy vízfodor jelent meg az óceán közepén. A lágy, fehér hab mint valami erősödő hullám közeledett. A fodrozódás lendületesen haladt a partszakasz irányába. Ahogy a sekélyeshez ért, s kezdett megtörni, a hullám közepéből hirtelen egy úszó emelkedett ki. Úgy tűnt, teste szétzilálja a hullámot. Végül fölállt. Erős lábaival maga előtt rúgta az óceán sekély vizét, ahogy sétált kifelé.

Bámulatos szépségű ifjú volt. Teste felülmúlta az ősi Hellász szobraiét. Mintha a peloponnészoszi iskola egyik művésze által bronzba öntött Apollót látta volna maga előtt. Áradt belőle a kecses szépség, nyakának oszlopa oly nemes, vállalai oly finoman lejtettek, a lágyan szélesedő mellkas, az elegánsan kerek csuklók, a hirtelen elvékonyodó, feszesen telt derék, a lábak szívósak, akár egy hősi kard. Az ifjú megállt a víz szélén, s elfordította testét, hogy megvizsgálja bal könyökét, ami vélhetőleg nekiütődött egy kő sarkának. A művelet közben jobb karját és fejét is a sérülés irányába csavarta. A lábai között visszavonuló hullámokról visszatükröződő fény úgy világította meg lefelé fordított profilját, mintha a gyönyör kifejezése cikázott volna rajta keresztül. Keskeny, hirtelen szemöldök, mély, szomorú szemek; meglehetősen vastag, élénk ajkak – e vonások adták össze a nem mindennapi arcél szerkezetét. Ráadásul csodálatos orrnyerge és visszafogott arckifejezése a vadság szüziiesen tiszta benyomását kölcsönözte fiatalosan jó megjelenésének; mintha soha semmi mást nem ismert volna meg, csak nemes gondolatokat és éhezést. Mindez vagy a sötét, határozott szemek és környékük, az erőteljes, fehér fogak, ahogy öntudatlan lankadsággal mozgatta

csuklóit, robbanékony testének tartása egy szépséges, fiatal farkas bensőjét idézték meg. „Ez az! Ezek a farkas gyönyörű vonásai.”

Mindeközben a vállak gömbölydedségében, a mellkas ártatlan csupaszságában, a vonzó ajkakban... e testjegyekben rejtett valami, titokzatos módon meghatározhatatlan, édesség. Walter Pater vetette föl a lenyűgöző tizenharmadik századi történettel, az *Amis és Amile*-l kapcsolatban „a korai reneszánsz édességé”-t. Sunszuké e „korai édesség” kései, elképzelhetetlenül rejtélyes és roppant fejlődésének jeleit fedezte föl az előtte álló ifjú testének vonalaiban.

Hinoki Sunszuké gyűlölte a világ összes szép ifját. A szépség mégis elnémította, akár szerette, akár nem. Főképpen azért, mert megvolt az a rossz szokása, hogy a szépséget rögtön összekösse a boldogsággal; talán ez esetben neheztelését nem az ifjú tökéletes szépsége csillapította le, hanem az, amiről úgy vélte, hogy a fiatal férfi maradéktalan boldogsága.

Az ifjú Sunszuké irányába fordította fejét, majd anélkül, hogy észrevette volna, eltűnt egy szikla mögött. Némi idő elteltével ismét megjelent fehér ingben és hagyományos szabású, kék szövetnadrágban. Füttyörészve vágott neki ugyanannak a lépcsőnek, amelyiken Sunszuké az imént lejtött. Az író fölkelt, hogy kövesse. Az ifjú még egyszer visszafordult, és megpillantotta az idős férfit. Talán a szempilláin keresztülsütő nap fénye okozta, de szemei elég sötétnek tűntek. Sunszuké azon kezdett tanakodni magában, hogy a test körül mostanra miért illant el az a boldogságot sugalló légkör (ha más nem is), amely az előbb még oly fénylően ragyogott a maga pőreségében.

A férfi rátért egy másik ösvényre. Nehéz lesz tartani vele a lépést. A kimerült öregember elindult lefelé a csapáson érezve, hogy már nem sokáig képes követni a másik nyomát. Ám röviddel ezután meghallotta az ifjú tiszta, erőteljes hangját valahol az erdő egy füves tisztásán.

„Még mindig alszol? Bámulatos. Amíg te bóbiskoltál, én úsztam egyet a tengerben. Gyere, menj föl, és sétáljunk vissza.”

A lány fölállt a fák alatt. Sunszukét megdöbbenetette, hogy milyen közelinek tűnt, ahogy kinyújtotta karjait a feje fölé. Nyugati stílusú, lányos, kék ruhájának néhány gombja kibomlott a hátán. Láta, ahogy az ifjú visszagombolja a lány hátán a ruhát. A lány lesöpörte szoknyájáról a virágport és a földet, amit a meglehetősen illetlen szieszta során szedett össze. Ahogy megfordult, s kezeivel tovább tisztogatta ruháját, eltűnt profilja. Jaszuko volt az!

Sunszuké kimerülten roskadt le a lépcsőre. Elővett egy cigarettát, és rágyújtott. A féltékenység művészetének e szakértője számára egyáltalán nem volt szokatlan dolog éreznie bensőjében a csodálat, féltékenység és legyőzöttség érzésének keverékét, ám most Sunszuké szívét nem Jaszuko töltötte meg, hanem az ifjú, akinek szépsége oly ritka jelenség ebben a világban.

E tökéletes fiatalban futott össze a csúnya író ifjú korának minden álma – álmok, amelyeket elrejtett az emberek tekintete elől. Nemcsak arról van szó, hogy önmagát kifogásolta. A szellem virágba szökkenésekor, amikor elkezd terebélyesedni – érezte, hogy ez az a mérge, amelyik szétroncsolta az ifjúban a fiatalság érzését, még a látásából is kiölte. Sunszuké fiatalsága az ifjúság örült hajszolásával telt. Valóban, micsoda ostobaság!

A fiatalság mindenféle reményekkel és kétségbeesésekkel kínoz bennünket, de legalább nem vesszük észre, hogy fájdalmunk az ifjúság természetes agóniája. Sunszuké viszont

egész ifjúságát azzal töltötte, hogy ezt fölismerje. Gondolkodásából, tudatából és az *Irodalom és Ifjúság*ról készülő elméletéből szigorúan kizárt mindent, ami összeköthető az állandóság, univerzalitás, közérdek fogalmaival, mindennel, ami csöppet sem boldogítóan szubtilis – vagyis romantikus értelemben halhatatlan. Bizonyos szemszögből nézve örülete egy megmosolyogatóan impulzív tapasztalaton nyugodott. Akkoriban az volt egyetlen dédelgetett reménye, hogy komoly szerencsével képes lesz megpillantani saját fájdalomában az ifjúság hiánytalan, tökéletes kínját. S nem csupán azt kívánta, hogy saját gyönyörében megpillantsa a tökéletes gyönyört. Tulajdonképpen egyfajta hatalmat látott benne, amelyik nélkülözhetetlen az emberiség számára.

Most, legyőzötteen, kicsit sem zavar, gondolta magában. Ő mindenféle ifjonti szépség professzora; elidőzik az emberi létezés fényében. Sohasem áradnak szét benne a művészet vagy az efféle dolgok mérgei. Ő férfi, aki arra született, hogy szeressen, és imádják a nők. E fiú kedvéért örömmel vonulok vissza a csatatérről. Sőt, szívesen veszem. Oly sok időt töltöttem el a szépség elleni harccal életem során; lassan itt az ideje, hogy a béke jeléül kezek rázzak a szépséggel. Kijelenthetem, egyenest a Mennyből került eléem ez a két ember.

A két szerelmes egymás mögött ereszkedett le a keskeny ösvényen. Először Jaszuko látta meg Sunszukét. Tekintetük egymásba ütközött. Az öregember szemeiben fájdalom tükröződött, miközben szájára mosoly ült ki. Jaszuko elsápadt, s elkapta tekintetét. A földet nézve kérdezte, „Dolgozni jött ide?”

„Igen. Épp most érkeztem.”

Az ifjú fürkészőn nézett Sunszukéra. Jaszuko bemutatta őket egymásnak – „A barátom, Juicsi.”

„Minami,” tette hozzá a fiatal férfi.

Amikor meghallotta Sunszuké nevét, nem tűnt meglepettnek. Sunszuké azt gondolta: valószínűleg már hallott rólam Jaszukótól. Ezért nem lepődött meg. Örülnék, ha még soha nem látta volna összegyűjtött műveim három kiadását, és még sohasem hallotta volna a nevem.

Teljes szélcsendben indultak fölfelé a park kőlépcsőjén, s arról csevegtek, milyen elhagyatottnak tűnik a hely. Sunszuké elengedettnek érezte magát. Nem tartozott azon emberek közé, akik valami világfí módjára könnyedén átadják magukat a viccelődésnek, de most elég vidámnak tetszett. Beszálltak Sunszuké bérelt autójába, és visszamentek a hotelbe.

Elfogyasztották à trois vacsorájukat – Juicsi ötlete volt. Étkezés után elváltak, majd szobáikba tértek. Nem sokkal később Juicsi megjelent Sunszuké szobájának ajtajában, testén a hotel köntöse.

„Bejöhetek? Dolgozik?” – kérdezte az ajtóból.

„Jöjjön be.”

„Jaszuko sokáig van a fürdőben, eluntam magam,” mondta kifogást keresve. Sötét szemei egyre jobban elkomorultak a parki találkozás óta. Művészi ösztönei azt súgták Sunszukénak, egy vallomás következik.

Lényegtelen dolgokról kezdtek beszélgetni. Egyre nyilvánvalóbbá vált: az ifjú türelmetlenül várja a pillanatot, hogy megszabaduljon valamitől. Végül így szólt: „Itt marad egy darabig?”

„Bizonyára.”

„Én, ha lehetséges, szeretnék elutazni ma este a tízórás hajóval, vagy a holnap reggeli busszal. De inkább ma este akarok elmenni innen.

„És Jaszuko?” – kérdezte meglepetten Sunszuké.

„Emiatt jöttem beszélni önnel. Itt hagyhatnám önnek? Azt hittem, talán szeretné elvenni őt.”

„Remélem, nem tartja vissza olyasmi, ami nem igaz.”

„Csöppet sem. Képtelen vagyok itt tölteni még egy éjszakát.”

„Miért?”

Az ifjú őszinte, meglehetősen fagyos hangon válaszolt: „Föl tudja fogni? Képtelen vagyok szeretni egy nőt. Érti, mire gondolok? A testemmel tudom szeretni őket, az irántuk mutatott érdeklődésem azonban merőben intellektuális. Születésem óta nem telt el úgy nap, hogy megkívántam volna egyetlen nőt is. Soha nem akadtam össze olyan nővel, akit akartam is volna. Így áltattam önmagam, most pedig becsaptam egy ártatlan lányt megalkuvásommal.”

Különös fény gyulladt Sunszuké szemeiben. Természeténél fogva nem volt érzékeny a problémára. Normális hajlandósággal bírt.

„Akkor kiket tud szeretni?” – vágta rá.

„Én?” Az ifjú elvörösödött. „Csak fiúkat.”

„Beszélt erről Jaszukóval?” – kérdezte Sunszuké.

„Nem.”

„Ne mondja el neki. Nem működne. Vannak dolgok, amiket jó megosztani egy nővel, és vannak, amiket nem. Keveset tudok az ön sajátos problémájáról, de olyasminek tűnik, amit a nők nem értenének meg. Amikor fölbukkan egy lány, aki olyannyira szerelmes, mint amennyire Jaszuko szerelmesnek tűnik, legjobb lenne elvenni, mivel úgyis meg kell nőszülnie valamikor. Ne gondoljon a házasságra másként, mint valami trivilitásra. Triviális – ezért tartják szentnek.”

Sunszuké kezdett egyfajta pokoli örömmre lelni a találkozásban. Majd elkapta Juicsi tekintetét, és – visszarántva a hódolatból a valóságba – illedelmesen azt suttogetta: „És e három éjszaka során...semmi sem történt?”

„Nem.”

„Jó. Így kellene tanítani a nőket.” Sunszuké fölnevetett, hangosan és tisztán. Így még soha egyetlen barátja sem hallhatta nevetni.

„Sok-sok tapasztalattal a hátam mögött kijelenthetem, hogy egy nőt gyönyörre tanítani sohasem fizetődik ki. A gyönyör tragikus maszkulin találmány. Ne gondoljon róla többet ennél.”

Eragadtatott szülői vonzódás suhant át Sunszuké tekintetén. „Biztos vagyok benne, hogy ideális házaseletet fognak élni.” Nem azt mondta, hogy „boldog”-ot. Sunszuké a maga részéről lenyűgözőnek találta, hogy ez a házasság feltehetőleg teljes boldogtalanságot tartogat a nő számára. Úgy érezte, Juicsi segítségével akár száz szűznőt is zárdába üzhetne. Ekképpen ismerte meg Sunszuké először életében a valódi szenvedélyt.

Domokos Tamás fordítása

Megjelent: Forbidden Colours. New York, Vintage Books.